

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/125/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114207287
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8114207287.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. so sídlom Kubániho 16, Bratislava, p r o t i žalovanému: N. I., T.. XX.X.XXXX, H. N. X, C., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: 1. OZ právna pomoc spotrebiteľom so sídlom Košice, Sofijská 13, IČO: 42247268, zastúpený: JUDr. Ladislav Mikluš, advokát so sídlom v Košiciach, Budapeštianská 8 a 2. Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, so sídlom Bratislava, Šafárikovo nám. 7, IČO:42362962, zastúpený: JUDr. Patrik Podhorský, advokát so sídlom Bratislava, Zámocká 36 o zaplatenie 1.999,83 Eur a prísl. takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Účastníci a vedľajší účastníci **n e m a j ú** nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Žalobca žalobou zo dňa 13.3.2014 sa domáhal zaplatenia sumy 1999,83 Eur s 9% ročným úrokom z omeškania od 13.6.2012 do zaplatenia. Nárok uplatnil zo zmluvy o revolvingovom úvere uzavretej dňa 16.1.2009, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 1.161,79 Eur, ktorý mal uhradiť v 18 mesačných splátkach po 95,23 Eur. Žalobca dňa 22.7.2009 poskytol žalovanému revolving vo výške 1.142,76 Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť v 12 mesačných splátkach po 95,23 Eur a ďalší revolving v tej istej výške a za tých istých podmienok dňa 29.12.2011. Celkovo žalovaný zaplatil žalobcovi 3.142,59 Eur a keďže bol v omeškaní so splátkami, žalobca úver zosplatnil dňa 13.6.2012.

Žalovaný sa k žalobe nevyjadril a na pojednávanie sa napriek riadnemu a včas doručenému predvolaniu bez ospravedlnenia nedostavil. Súd s použitím § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) konal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

Vedľajší účastník v 1. rade žiadal žalobu zamietnuť pre neprimerané vysoké úroky, ktoré vypočítal pri úvere vo výške 112,19 % ročne a pri revolvingu až na 206% ročne. Úverovú zmluvu z uvedeného dôvodu považoval za absolútne neplatný právny úkon pre rozpor s dobrými mravmi s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). V dôsledku výpočtu výšky úroku (súd poznamenáva, že výpočet je nesprávny) uviedol, že aj RPMN je vyššia a aj z toho dôvodu je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 zákona č. 129/2010 Z.z.) Z teleologického výkladu však podľa jeho názoru vyplýva, že tak sa majú posudzovať aj zmluvy uzavreté za účinnosti predchádzajúceho zákona t.j. 258/2001 Z.z. Zdôraznil, že žalobca nesmie konať s dobrými mravmi a v rozpore s odbornou starostlivosťou v zmysle zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

Vedľajší účastník v 2. rade len oznámil vstup do tohto konania a keďže žaloba mu ešte nebola doručená, k veci sa nevyjadril.

Súd vykonal dokazovanie zmluvou o revolvingovom úvere č. 8300018317, oznámením veriteľa o schválení úveru zo dňa 16.1.2009, kartou klienta, listom o zosplatnení zo dňa 1.5.2012, písomným vyjadrením vedľajšieho účastníka a zistil tento skutkový stav:

Dňa 16.1.2009 účastníci uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere pod č. 8300018317. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že príslušný formulár zmluvy podpísal najprv žalovaný ako dlžník dňa 13.1.2009 s vyplnením údajov v bode 5. Uvádza sa v ňom, že žiada o poskytnutie úveru vo výške 1.161,79 Eur s mesačnou splátkou 95,23 Eur s počtom splátok 18 mesiacov, ďalej je v zmluve uvedené RPMN za úver vo výške 68,79%, ročná úroková sadzba v tej istej hodnote, priemerné RPMN vo výške 34,92 % a uvádza sa tu aj revolving vo výške 639,98 Eur, ročná úroková sadzba 64,92% a predpokladané RPMN 57,89%.

Bod 6 zmluvy obsahuje údaje o schválenom revolvingovom úvere s tými istými údajmi ako v bode 5, ale s výnimkou RPMN, ktorá pri úvere je vo výške 69,11% a pri revolvingu vo výške 34,92%. Žalobca ako veriteľ túto zmluvu podpísal 16.1.2009.

Listom zo dňa 16.1.2009 žalobca oznámil žalovanému schválenie úveru, v ktorom rozpísal údaje o danom úvere vrátane revolvingu avšak opäť ohľadom revolvingu sú uvedené iné sumy, pretože schválená výška revolvingu je 726,82 Eur a RPMN 50,96%.

Žalovaný poukázal naposledy splátku, ako to vyplýva z jeho karty, dňa 19.12.2011. Celkovo tak zaplatil žalobcovi 3.142,59 Eur. Žalobca celkovo žalovanému vyplatil vrátane revolvingu sumu 2.677,95 Eur (karta klienta z č.l. 13).

Žalobca listom zo dňa 1.5.2012 oznámil žalovanému zosplatnenie úveru v dôsledku omeškania s úhradou splátok uplynutím 15 dní odo dňa doručenia tohto oznámenia. Daný list, ktorý bol zasielaný na adresu trvalého pobytu však žalovaný neprevzal, preto sa zásielka vrátila žalobcovi dňa 30.5.2012.

Právny vzťah medzi účastníkmi je potrebné posúdiť podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade v znení účinnom od 1.8.2008 do 31.11.2009).

Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 4 ods. 2 citovaného zákona a medzi nimi pod písm. g/ je konečná splatnosť spotrebiteľského úveru, pod i/ výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a pod písm. j/ ročná percentuálna miera nákladov.

Podľa § 4 ods. 3 pri nesplnení podmienok podľa ods. 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a/ poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b/ dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

Nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru v zmysle § 4 ods. 2 písm. g/ citovaného zákona nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod písm. i/, kde sa uvádza aj počet splátok. Počet splátok teda nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru a preto pri písm. g/ citovaného ustanovenia iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru musí byť určená dátumovo, neprichádza do úvahy (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co 286/14 zo dňa 27.5.2014).

V zmluve však chýba aj ďalšia obligatórna náležitosť, ktorá je zakotvená pod písm. i/ citovaného zákonného ustanovenia, v zmysle ktorého v zmluve musia byť rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, teda nepostačuje, ak je uvedená len suma predstavujúca súčet splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Uvedená informácia je totiž dôležitá pre spotrebiteľa o tom, či príslušný úver je pre neho výhodný alebo nie (napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave 9Co 401/12 zo dňa 6.8.2013).

V zmluve však chýba aj dohoda o RPMN, v tejto súvislosti možno poukázať na § 40 ods. 1, § 44 ods. 1 a § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) ak nebol právny úkon urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 44 ods. 1 OZ zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu.

Podľa § 44 ods. 2 OZ prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh.

V danom prípade z dokazovania vyplýva, že výška RPMN bola iná v návrhu na uzavretie zmluvy zo strany žalovaného (pri úvere 68,79% a pri revolvingu 57,89%) a iná v akceptácii žalobcu (pri úvere 69,11% a pri revolvingu 34,92%). Je pritom bezvýznamné, že ide o zmenu pre spotrebiteľa výhodnú, keďže rozhodujúci je záver o tom, či vznikla platná dohoda o RPMN. S poukazom na citované ustanovenie § 44 ods. 2 vetu prvú OZ totiž v dôsledku tejto zmeny RPMN je potrebné vyjadrenie žalobcu v zmluve považovať za nový návrh, ktorý by však žalovaný musel písomne akceptovať, k čomu však nepochybne nedošlo. Neplatné dojednanie RPMN spôsobuje absenciu tejto povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, dôsledkom čoho je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. K totožnému právnomu záveru dospel aj Krajský súd v Žiline v rozsudku 6Co 211/2014 zo dňa 29.5.2014.

Uvedené chýbajúce náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere spôsobujú následok vyplývajúci z § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. spočívajúci v tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Znamená to, že žalovaný má žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 2.677,95 Eur, a keďže mu uhradil viac (3.142,59 Eur), súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Už len pre úplnosť súd dodáva, že považoval za neplatnú úverovú zmluvu v časti dohody o úrokoch s poukazom na § 41 a § 39 OZ v náväznosti na § 3 ods. 1 OZ. Dohodnutý úrok totiž predstavoval pri úvere 68,79% ročne a pri revolvingu 64,92% ročne. Súd z internetovej stránky NBS zistil, že pri spotrebiteľských úveroch v januári 2009 s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov bola priemerná úroková sadzba 15,81% p.a. Nepochybne ide o úžernický úrok, ktorý je potrebné považovať za neplatný. Súd už vo viacerých rozhodnutiach sa zaoberali platnosťou dohody o úrokoch v úverovej zmluve práve s ohľadom na korektív zakotvený v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Najvyšší súd SR v rozsudku 5Cdo 26/2011 zo dňa 26.4.2012 uviedol: „neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek“. Najvyšší súd ďalej poukázal na to, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané, až úžernické úroky. V spomínanom prípade išlo o dve zmluvy o pôžičkách, pri ktorých úroky presahovali takmer 4 až 5,5 násobne obvyklú úrokovú mieru v bankách. V tejto súvislosti možno poukázať aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove 3Co 151/2013 zo dňa 25.9.2013, ktorý konštatoval, že vzhľadom na vyššiu mieru rizika pri poskytovaní úveru nebankovými subjektmi sa dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie viac ako 100% proti priemeru bánk. K podobnému záveru dospel Krajský súd v Prešove aj v rozsudku 16Co 71/2011 zo dňa 8.12.2011, ktorý zdôraznil, že je neakceptovateľné porovnávať ceny úverov so subjektmi, ktoré ich dojednávajú v spoločensky nežiaducom rozsahu. Preto aj v danom prípade súd dospel k záveru o neplatnosti dohody o úrokoch s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka v náväznosti na § 3 ods. 1.

Náhradu trov konania si uplatnil len žalobca a vedľajší účastník, žalobca však vo veci úspešný nebol, preto nárok na náhradu trov konania v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. mu neprináleží. Trovy konania, ktoré si uplatnil úspešný vedľajší účastník však súd nepovažoval za účelne vynaložené, pretože súd si neosvojil jeho argumentáciu. Navyše výpočet zmluvných úrokov vedľajším účastníkom bol absolútne neprávny. Vedľajšiemu účastníkovi, ktorý vystupuje takmer vo všetkých obdobných sporoch je pritom zrejme rozhodovacia prax tohto súdu pri týchto žalobách žalobcu spoločnosti Profi Credit Slovakia s.r.o. Navyše jeho vyjadrenia sú v podstate totožné vo všetkých sporoch a preto súd bol toho názoru, že v takomto prípade zastupovanie advokátom nezodpovedá účelu, ktorý sleduje procesné právo inštitútom zastupovania advokátom v súdnom konaní. Je totiž potrebné rozlišovať medzi právom na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania. Nepochybne každý účastník má právo na právnu pomoc, ale nie vždy aj v prípade úspechu má nárok na náhradu trov konania, pri ktorom sa musí skúmať ich účelnosť. Súd mal za to, že v danom prípade by bolo v rozpore s ideou spravodlivosti, aby za týchto okolností bola priznaná vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,

- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.